

DRAMA İÇİNDE PAZAR

Erdal Noyan

Batı Trakya'da coşkulu bir türkü dolandı dilime.

“Drama'nın içinde yaparlar pazar” diye başlıyor.

Drama, bir şehrin adı.

Yunanistan'ın Doğu Makedonya Bölgesi içinde kalıyor.

Drama'yı Makedonlar kurmuş... Sonra sırasıyla Roma, Bizans, Osmanlı yönetimlerini gördü, Bulgarlar, Sırlar heveslendiler, son kazanan Yunanlar oldu.

Drama, 1913 yılı Ağustos ayının 10'unda yapılan Bükreş Anlaşması ile Selânik, Serez ve Dedeağaç'la birlikte Yunanistan'a verildi.

Türkülerinden de bilgi edinebiliriz bir yöre hakkında.

Drama'da pazar kurulduğunu öğrendik örneğin.

Ne var bunda, her beldede, her kentte pazar kurulur dersenez; türküyle alıp veremediğiniz nedir diye sorarım!

Pazarın haftanın hangi günü kurulduğunu söylemiyor.

Merak eden sorup öğrenebilir. İşin gerçeğine bakarsanız, pazar işin anahtarı. Türkü'nün yakıcısı, söz kapısını onunla açıp amacına ilerlemiş.

Pazarda, tekstil ve tütün ürünlerinin satıldıkları kesin. Dramalıların çoğu geçimlerini bunlarla sağlıyorlardı çünkü.

Evliya Çelebi'den destek alalım: “Dırama'nın çadır bezi gâyet meşhûrdur, zîrâ pembesi gâyet latîf olur.”

TDV İslâm Ansiklopedisi'nde, Drama'da yaşayan Müslümanların özellikle deri ürünleri üretiminde ve dokumacılık alanda çalıştıkları bilgisi veriliyor.

İsmail Arslan, “Drama Sancağı'nda Tütün Yetiştiriciliği ve Ticareti” başlıklı makalesinde, 19. yüzyıl ortalarında Sarısaban, Drama, Kavala, Pravista yörelerinde tütün yetiştirildiğini, Drama tütününün değer ve kalite açısından diğerlerinden üstün olduğunu belirtiyor.

Türkü'ye dönelim mi?

Türkümüz tütüne, tekstile yer vermemiş: “Drama'da satarlar ayvaylan urma”.

Urma, bildiğimiz hurma oluyor. Ayvaya hayva denilmediğiyle yetinelim. Bilenler bilirler, Trakyalılar (h) harfini varsa kullanmazlar, yoksa kullanırlar. Örneğin avlu yerine havlu, havlu yerine avlu derler!

Türkücünün niyetini anladık bile. Pazarda nelerin satıldığı umurunda değil. Sözü kızlara getirecek.

Öyle yapıyor: “Kızlara yakışır şal ile şalvar”.

Böylece Drama'nın kızlarının bir vakitler ne giydiklerini öğreniyoruz.

Cicili bicili giyinmiş bu kızların pazara gittiklerini sanmayın. Çalgı eşliğinde alışveriş yapacak değiller: “Kızlara yakışır davullan zurna”.

Davul ve zurna demek şenlik demektir.

Türkü bir kına gecesini ya da bir düğünü anlatıyor sanırım. Davulsuz, zurnasız olmaz elbette.

Kavuştağında, “Vurun kızlar vurun vurun vuralım/ Bu geceki geceyi nerde bulalım” sözleri de coşkulu bir gece yaşandığını gösteriyor.

Dramalılara ne oldu dersenez; Değişim Anlaşması sonucu türküleriyle birlikte Türkiye'ye göçtüler.